

Overweging

Er zijn situaties in de wereld, waarvan wij ons afvragen: komt dat ooit nog goed? Het smelten van de poolkappen, de verwoestijning in Afrika, het verdrogen van hele gebieden in Amerika en in Rusland. Komt dat ooit nog goed? Maar ook de verharding in de wereld: fundamentalistische groepen grijpen steeds vaker naar geweld, dat met veiligheidsmaatregelen en wapengeweld niet te onderdrukken lijkt.

Er is een hele vluchtelingenstroom op gang gekomen en mensen in veilige en welvarende streken voelen zich er door bedreigd en de standpunten worden harder en nieuwe leiders bouwen hekwerken en muren om het eigen geld en goed te beschermen. Waar gaat dat toe leiden? Komt het ooit nog goed?

Die vraag werd ook gesteld door de Joodse ballingen in Babel, 500 tot 600 jaar voor onze jaartelling. Komt het ooit nog goed?

Dan komt er een antwoord van de Eeuwige, de God van de vaders. En Hij doet dat zoals altijd via profeten. En Ezechiël treedt op en profeteert. Opvallend van die profetie is niet dat God van bovenaf het lot gaat veranderen. Ik zou bijna durven zeggen, dat het God niet gaat over de objectieve werkelijkheid. Of de opwarming van de aarde kan worden gestopt, of dat er een einde gemaakt kan worden aan de vluchtelingenstroom. De profetie gaat er niet over dat God een einde maakt aan de ellende van zijn volk. Nee de profetie gaat over het volk zelf, over de binnenkant.

Want wat is er met het volk gebeurd? Het volk is hard geworden. het is geworden tot 'ieder voor zich'. Leven is overleven geworden. Als ik het maar heb. Eigen volk eerst.

Het hart van Israël is versteend. Israël laat zich niet meer raken door het woord van God en daarmee ook niet meer door wat anderen meemaken. Waar is de zorg voor de naaste gebleven? Het volk draagt de liefde van God niet meer met zich mee. Dan kan God wel ingrijpen van bovenaf (als Hij dat kan), maar zal dat fundamenteel iets aan de wereld veranderen?

En daarom zegt de Eeuwige: Ik zal jullie een nieuw hart en een nieuwe geest geven. Ik zal je versteende hart uit je lichaam halen en je er een levend hart voor in de plaats geven.

En bij een levend hart denk ik aan een hart dat wil liefhebben. (hawwah), een hart dat barmhartig is (rachamim), een hart dat recht wil doen (tsedakah), een hart dat zich durft te laten raken en bereid is zich naar de ander te keren (tesjoevah) en weer samen op te trekken. Een hart dat durft dromen, een hart dat solidair wil zijn, een hart dat zich wil verbinden.

Want alleen met zo'n hart kan er weer bezieling in jullie komen en gaan jullie leven naar 'mijn woord' En pas als mensen leven naar het woord kunnen zij wonen in het land van de vaders.

Deze week heet van ouds: de gebedsweek voor de eenheid van de christenen. Het is natuurlijk prachtig om jaarlijks te kijken naar de verdeeldheid en te

roepen dat dat niet zou moeten. En het is nog makkelijker om naar boven te kijken. Wij willen wel, maar de leiding van de kerk... En we belijden dat het fout is, maar komt het ooit nog goed?

Misschien heeft ons bidden om eenheid vaak ook iets gehad van naar boven kijken, naar de hemel, en God vragen of Hij de orde weer wil herstellen. Maar misschien is het goed om te beseffen dat als wij volk van God en Kerk van Jezus Christus willen zijn, dat het niet voldoende is om terug te gaan naar een structuur van eenheid, naar kerkleiders die het eens zijn. Misschien gaat het niet om eenheid voor de buitenwereld, maar is het veel belangrijker om te kijken naar de binnenkant.

Er wordt altijd gewezen op de dogmatische verschillen. Als we het maar eens eens zouden worden over eucharistie en avondmaal. Als de bisschop van Rome en de Wereldraad van Kerken maar meer zouden gaan samenwerken. En waar dat niet gebeurt, zeggen mensen wanhopig: zie je wel, het komt nooit goed.

Maar als we naar de binnenkant kijken, wat zien we dan?

Gemeenschappen die vooral bezig zijn zelf te overleven. [verhaal van de 2 dominee's; 2 broers, de een orthodox en de ander vrijzinnig; "hoeveel mensen had jij zondag in de kerk?", vroeg de orthodoxe broer. De vrijzinnige moest bekennen dat hij er maar 25 had en zijn broer wel 300.]

Ik hoor het in eigen kring. Die andere kerk kan beter sluiten. Ja wij, wij hebben nog een paar jongeren, wij hebben nog een koor, wij kunnen nog een predikant betalen. Ik heb het meegemaakt dat het medewerken aan Taizévieringen voor jongeren werd ontraden, want dan zouden de jongeren niet meer naar onze eigen jongerenclub komen.

We kunnen kritiek hebben op de uitspraak America First van Donald Trump. We kunnen kritiek hebben op het bouwen van muren aan de grens van Mexico of grote hekken langs de grens van Hongarije. Maar daardoor kan het gebeuren dat wij de muren en muurtjes die wij zelf bouwen om onszelf en de onzen, onze eigen waarheden en zekerheden, te beschermen, dat wij die muurtjes niet zien.

We kunnen God wel bidden om eenheid en verzoening, maar misschien moeten we het doen met een antwoord dat al 2600 jaar oud is:

Ik zal het versteende hart uit jullie weghalen en er een levend hart voor in de plaats geven. Laten we vooral bidden om de Geest, om een hart dat zich laat raken, waardoor we elkaar zien in ons zoeken en vragen. Dat wij elkaars vragen willen horen en delen, juist nu onze gemeenschappen kleiner worden.

dan zal er wat gebeuren. Dat zal wellicht de leerstellige verschillen tussen bepaalde richtingen in de kerk niet oplossen, maar we zullen elkaar vinden in het woord, in de zorg voor de kwetsbaren, in de bereidheid om ons hart te laten raken. Dan kan van ons gezegd worden wat van de eerste Christenen werd gezegd: ziet hoe zij elkaar liefhebben. Dan zal God voor iedereen zichtbaar onder ons wonen. Dan zullen niet muren ons scheiden, maar zal de lijdende Christus ons verbinden. En waar verbinding is, komt het goed. Amen.

LEZING: Ezechiël 36: 26 -28 26

Ik zal jullie een nieuw hart en een nieuwe geest geven,
ik zal je versteende hart uit je lichaam halen
en je er een levend hart voor in de plaats geven.

27 Ik zal jullie mijn geest geven

en zorgen dat jullie volgens mijn wetten leven en mijn regels in acht nemen.

28 Jullie zullen in het land wonen dat ik aan je voorouders gegeven heb, jullie
zullen mijn volk zijn en ik zal jullie God zijn.

EVANGELIELEZING: Matteüs 5: 23-24

23 Wanneer je dus je offergave naar het altaar brengt en je je daar
herinnert dat je broeder of zuster je iets verwijt, 24 laat je gave
dan bij het altaar achter; ga je eerst met die ander verzoenen en
kom daarna je offer brengen.